

ชื่อการค้นคว้าแบบอิสระ สถานภาพทางเศรษฐกิจและสังคมของคณาจารย์มหาวิทยาลัย
เชียงใหม่ ที่เกษียณอายุราชการ

ชื่อผู้เขียน วิไลพร ธรรมตา

เศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาเศรษฐศาสตร์

คณะกรรมการสอบการค้นคว้าแบบอิสระ

รองศาสตราจารย์ ดร.เดช กาญจนางกูร	ประธานกรรมการ
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ธงชัย ชูสุวรรณ	กรรมการ
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ กัญญา กุณทีกาญจน์	กรรมการ

บทคัดย่อ

จากการศึกษาถึงสถานภาพทางเศรษฐกิจและสังคมของคณาจารย์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ที่เกษียณอายุราชการ ตั้งแต่เริ่มก่อตั้งมหาวิทยาลัยจนถึงปี พ.ศ. 2539 จำนวน 87 คน แบ่งออกเป็น 3 กลุ่มสาขาวิชา คือ กลุ่มสาขาวิชาวิทยาศาสตร์สุขภาพ จำนวน 45 คน กลุ่มสาขาวิชาวิทยาศาสตร์เทคโนโลยี จำนวน 17 คน และกลุ่มสาขาวิชาสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ จำนวน 25 คน โดยเป็นการศึกษาเชิงพรรณนา (Descriptive research) พบว่าคณาจารย์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ที่เกษียณอายุราชการ ส่วนใหญ่เป็นเพศชาย จบการศึกษาระดับปริญญาโทมากที่สุด มีระยะเวลาการเกษียณอายุราชการมาแล้ว ตั้งแต่ 1-21 ปี และมีอายุราชการโดยรวม 36-40 ปี

เมื่อพิจารณาถึงสถานภาพทางเศรษฐกิจ พบว่าคณาจารย์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ที่เกษียณอายุราชการเป็นกลุ่มผู้สูงอายุที่มีความแตกต่างจากกลุ่มผู้สูงอายุของไทยโดยทั่วไป เนื่องจากเป็นผู้ที่มีระดับการศึกษาสูง ดังนั้น จึงยังคงสามารถทำงานสร้างรายได้ให้กับตนเองและครอบครัวได้เพิ่มเติมจากความมั่นคงในด้านการรับสวัสดิการจากรัฐในรูปแบบของเงินบำนาญและการเบิกจ่ายเงินสวัสดิการจากรัฐ ภายหลังจากการเกษียณอายุราชการแล้ว พบว่าคณาจารย์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ส่วนใหญ่ยังคงทำงานต่อไปจนถึงอายุ 65 ปี โดยเฉพาะเพศชายจะทำงานมากกว่าเพศหญิง ซึ่งอาชีพหลังการเกษียณอายุส่วนใหญ่จะเป็นอาจารย์พิเศษสอนในมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ และบางส่วนจะประกอบธุรกิจส่วนตัว ซึ่งก็มีจำนวนมากพอสมควรที่

ประกอบธุรกิจที่เคยเป็นอาชีพเสริมขณะรับราชการ เป็นที่น่าสังเกตว่าคณาจารย์กลุ่มสาขาวิชาวิทยาศาสตร์สุขภาพและกลุ่มสาขาวิชาวิทยาศาสตร์เทคโนโลยียังคงมีการทำงานต่อไปอีกหลังอายุ 65 ปี จนถึงอายุ 75 ปี โดยมีรายได้ส่วนใหญ่เดือนละ 10,000-20,000 บาท สำหรับกลุ่มสาขาวิชาสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ส่วนใหญ่จะหยุดทำงานเมื่ออายุ 65 ปี และมีรายได้จากการทำงานเดือนละไม่เกิน 5,000 บาท/เดือน

ในส่วนของสถานภาพทางสังคมเป็นที่น่าสนใจกว่าคณาจารย์ที่มีอายุถึง 65 ปี ส่วนใหญ่ยังมีสุขภาพแข็งแรง มีความถนัดในการเข้ารับการรักษาพยาบาลจำนวนน้อยครั้ง แสดงว่ากลุ่มคณาจารย์เหล่านี้ยังมีสุขภาพดีสามารถที่จะทำงานให้ครอบครัวและสังคมต่อไปได้ภายหลังการเกษียณอายุราชการ และยังคงมีบทบาทสำคัญในครอบครัวและสังคมแตกต่างไปจากกลุ่มผู้สูงอายุไทยโดยทั่วไป ซึ่งส่วนใหญ่เป็นผู้ที่ไม่มีการศึกษาหรือมีการศึกษาในระดับต่ำ จึงทำให้ไม่สามารถทำงานในเชิงเศรษฐกิจตลอดจนขาดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการดูแลสุขภาพอนามัยเท่าที่ควร จึงส่งผลให้บทบาททางสังคมและบทบาทในการดูแลสุขภาพและการเป็นผู้นำครอบครัวลดลงไปตามบทบาททางเศรษฐกิจด้วย

Independent Study Title : Economic and Social Status of Chiang Mai University Lecturers after Retirement

Author : Miss. Vilaiporn Thammata

M. Econ. : Economics

Examining Committee :

Assoc. Prof. Dr. Decha Karnjanangkura Chairman

Assist. Prof. Thongchai shusuwan Member

Assist. Prof. Kanya Kunthikan Member

Abstract

The study had been made to assess the economic and social status of Chiang Mai University's lecturers after their retirement. A total of 87 persons were selected from all retired lecturers since the establishment of the University until the year 1996. The group contained 45 persons from Health Science Faculties, 17 persons from Science and Technology Faculties and 25 persons from Social Science Faculties.

The results revealed that most of the retired lecturers are men with the highest academic background at master level. The total duration after retirements was 1-21 years and the total experience as of the government service was 36-40 years.

Concerning the economic status, the retired University's lecturers are differed from the general retired people. Due to their high education background, they still have the opportunity to work after their retirement and earn some money for supporting their families. Moreover, they also have the possibility to receive government monthly payments as retirement money. In some cases they also can receive reimbursement from the government for certain expenses. After retirement most of retired lecturers still actively work as an invited professor at CMU or in their own business until 65 years old, among which men are more active than women. Some started their own business prior to the retirement and carry out the same activity in the retirement

period. Noticable is that, lecturers from Science and Technology Faculties as well as from Health Science Faculties still work until 75 years old, with monthly incomes around 10,000 - 20,000 Baht. Most lecturers from Social Science Faculties stop their activities by 65 years old. Their incomes are less than the first two groups at around 5,000 Baht per month.

Concerning the social status, most of lecturers with up to 65 years old still have a very good health conditions and very rare hospital admittance. This result suggests the high potential of retired lecturer to proceed the work for their families and community after their retirement. They still very active with families level and in the community.

These efficiencies of retired lecturer are strongly differed from the general retired people. Lacking of educational background of normal people causes a low possibility to work and a poor understanding to take care of their health after retirement. Economic status is subsequently poor with social status, both at family level and at community level, also diminished.

มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Chiang Mai University